

[Bøgholm.]

handlinger vil kunne udhule enhver erklæring, også disse erklæring. Det er utvivlsomt en fordel, at Kiel-erklæringen i dag er bekræftet og for de væsentlige afdelingers vedkommende er blevet en tysk rigs-erklæring; men dette gør det ikke mindre vigtigt, at erklæringerne oppe i landet Slesvig-Holsten bliver ført således ud i livet, at det svarer ikke blot til bogstaven i erklæringerne, men også til ånden i erklæringerne, og jeg vil gerne på min gruppes vegne fremhæve den overordentlig store betydning, vi tillægger netop dette forhold. På en række områder vil det stadig være Kiel-erklæringen, der er gældende og retningssgivende, nemlig for de områders vedkommende, der ikke omhandles i den nye erklæring. Det gælder stats- og boligret for danske statsborgere, der arbejder i mindretallets tjeneste, og det gælder bestemmelserne om friserne.

Et ganske særligt ansvar vil der i den tid, der nu ligger for, komme til at hvile på den slesvig-holstenske ministerpræsident. Mange er de handlinger i den tid, der er gået, siden krigshandlingerne sluttede, der har skabt bitterhed og skuffelse i alle danske sind. Vi finder, der er blevet handlet ilde imod vore landsmænd, at menneskerettigheder er blevet trådt under fode. Men vi er rede til at glemme uret, der er øvet, hvis vi kan gå ud fra, at det her drejer sig om et kapitel, der er sluttet, hvis vi har lov at forstå den slesvig-holstenske ministerpræsident og med ham hans regering og hans landdag således, at fra nu af vil der ikke blive tale om overgreb imod vore landsmænd dernede.

Det vil næsten være umuligt for mig ikke at gøre et par ganske enkelte bemærkninger om den tale, der for få dage siden er blevet holdt af den slesvig-holstenske ministerpræsident, von Hassel. Det er en tale, der indeholder mange ting, jeg kan slutte mig til, det er en tale, der på mange områder giver tilslutning netop til den politik, vi ønsker ført, men der er dog punkter i denne tale, der på en ganske betænkelig måde minder om fortiden, og jeg håber, at det netop kun er fortiden, der her er tale om. Må jeg have lov at sige, at jeg forstår ikke den slesvig-holstenske ministerpræsidents mening, når han angående kontaktudvalgets

arbejde i Sydslesvig siger, at hvis det skulle komme dertil — hvad vi ikke håber, siger ministerpræsidenten — at det tyske mindretal ikke har en repræsentation i det danske folketing, ville kontaktudvalgets arbejde måske ikke kunne fortsættes. Jeg er ikke i stand til at se nogen forbindelse mellem de to ting, og jeg håber, at der her er tale om en udtalelse, der viser tilbage og ikke viser frem.

Jeg står også uforstående overfor de udtalelser, den slesvig-holstenske ministerpræsident har gjort om den efter hans mening overraskende udvikling, der har været i den danske bevægelse. Overraskende, ja, men en udvikling, der bygger på historiens grundlag, en udvikling, der taler også til dette lands egen fortid; overraskende, ja, men vel ikke overraskende for de mange, der har oplevet, hvorledes netop i vor tid mennesker har søgt tilbage imod den tid, der kunne lære dem så meget, også om nutiden. Den slesvig-holstenske ministerpræsidents tale må vel også forstås under hensyntagen til, at der for øjeblikket er en kommunal valgkamp i gang dernede, således at der måske derfor bruges udtryk, der ikke ville være blevet benyttet i andet tilfælde.

De erklæring, der er til behandling her, drejer sig om den danske folkegruppe i Sydslesvig, men også om den tyske folkegruppe i Nordslesvig, og det vil måske være naturligt, om vi netop i dette øjeblik stiller os selv det spørgsmål: Har vi da handlet således overfor den tyske folkegruppe i Nordslesvig, som vi ønsker der skal handles mod den danske folkegruppe i Sydslesvig? Det vil være naturligt, om vi i dette øjeblik stiller os selv det spørgsmål, om det tyske skolevæsen efter 1945 indtager en rimelig stilling. Jeg tror, vi har lov til at sige, at vi vel kan være vore handlinger bekendt. I 1945 stod vi overfor et tysk skolevæsen i Nordslesvig, der på alle områder havde tjent en fremmed magt. Vi stod overfor et tysk skolevæsen, der gennem hele sin struktur, gennem den måde, hvorpå der blev undervist, gennem de bøger, der blev benyttet til undervisningen, virkede ikke blot imod danske interesser, men imod selve demokratiets interesser og tjente nazismen.

Jeg har her for mig en regnebog for de